

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVARMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre ..... 12 korona.
fél évre 6
egyed. évre 3

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad:
FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kinnél a lap
kiadóhivatala van.

Hirdetés ára:

centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül. Nyitlatter sora 40 fillér.

POLITIKAI HIREK.

A bankszabadság megújításáról foly a vita a képviselőházban. Az ellenzék egyesült erővel tamadja a kormány javaslatát. A kormánypart szónokai pedig a tények leghatalmasabb logikájával verik vissza a tamadásokat. Mert el nem vitatható tény, hogy összes gazdasági természetű közös intézményeink közül az osztrak-magyar bank funkcionál a legjobban. Tény, hogy a közös bank a magyar hiteligenyeket ugyanolyan, sőt talán még nagyobb mértékben kielégíti, mint azt egy önálló nemzeti bank tehetné; pénzünk javítását pedig eddig is biztosította és a szabadság új intézkedéseimél fogva még inkább biztosítani fogja. Tény továbbá, hogy a bankra vonatkozó törvényjavaslat mindenképpen alkalmas arra, hogy átmenetet alkosson az önálló berendezkedés felé, illetve, hogy szabadkezet biztosítson az országnak a gazdasági megállapodások legközelebbi lejáratainak időpontjára. Azt sem lehet eltagadni, hogy a készletek rendezése ügyében a kormány javaslata hatalmas lépést jelent előre és — a valutaparitás fontartására büntetés terhe alatt kötelezven a bankot — már ezzel is biztosítja a készletes hatását és eredményét.

Vannak azonban más tények is.

Peldául az, hogy amíg a koalíció volt uralmon és a képviselőházban a függetlenségi párt alkotta a többséget, addig egyetlen világos, egyenes határozatot nem hoztak a bank önállósága mellett. A koalíciós pártok ezt a kérdést csak taktikailag használták ki és pedig nemmi egyebre, mint az egymás agyonütésére, ami végül sikerült is nekik. Önálló bankot ők esetleg meg csinálhattak volna, ha őszintén és komolyan latnak hozzá, a mikor a kiegyezést megkötötték. Ha erdem, az ő erdemük, ha bűn, az ő bűnük, hogy a bank önállóság ma már fizikai lehetetlenség. Hanem az már igazán súlyos bűnük, — hogy a készletes tényleges életbeléptetésén már régóta túl nem vagyunk. Mert hiszen 1903-ban már bizonyosság volt az osztrak törvényhozás hozzájárulása a készletesek fölvetelésében. És éppen a mai ellenzék volt az, amely többség korában kvótáemelésel fizette meg többek közt azt a ketes értékű jogot is, hogy a készleteset biztosító megállapodást mellőzhesse, sőt e megállapodás helyébe olyan titkos szerződést állított, amely megnehezítette azokat az eredményeket is, miket a jelenlegi kormány elérni igyekezett.

A kormány éppen kievezésének évfordulója alkalmából olyan elismerést kapott egész Európától, mely igazán ritkítja parját. Kétszázmilliónyi kölcsönért fordult a hazai és a külföldi tőkéhez és tízennégy milliárdot ajánlottak fel neki, Magyarországon, Ausztriá-

ban, Németország gazdasági gócpontjaiban, Svajcban, Belgiumban az új magyar kölcsön címleteire olyan tömeges volt az aláírás, hogy a legtöbb helyen rövidebb a megnyitása után, már le is zárták az aláírások elfogadását.

Magában Németországban ötvenkilencszerezen jegyezték túl a kölcsön összegét. A címleteket aláírásra bocsátó konzorcium vezető nemet pénzügye, egészen szokatlan módon, sürgönyileg üdvözölte Lukács László pénzügyminisztert a subscriptio ritka sikere alkalmából és külön is kiemelte, hogy az új kölcsön sikere annak a bizalomnak kifejezője, amelylyel Németország Magyarországra erős-n megalapozott pénzügyei iránt viseltetik.

A sajtó.

(Ü. L.) Pró et kontra folyik a vita afelett, hogy van-e szükség a sajtó korlátok közé szorítására. És ez azóta merült fel, a mióta készülöben van a sajtó-reforma. Maga az igazságügyi miniszter is jelezte a sajtó-reform készültét.

Én hive vagyok a sajtó megrendszabályozásának. És hive vagyok azért, mert a sajtó olyan akarom, hogy oly hivatást teljesítsen, mint a — Nap, ezen hatalmas égi test, mely meleg sugaraival élteti a bolygóit. Ilyennek kell lennie a sajtónak is, éltető szellemi tápláléka a közönségnek, eszméket hirdető és érlelve — a napi események közlésén kívül. Az ily sajtó hivatása magaslátán áll, szolgálatot tesz a nemzetének.

Fattyu kinövési sajtóra azonban nincsen szükség! . . . A magyar sajtó pedig sajnos lejtőre jutott. Eleme a szenzáció és a becsületben rágalmazás. De azért a sajtó felszisszen, ha végre megrendszabályozni akarják. Olvastam teszem fel a Budapestben megjelenő „Az Újság” című nagy politikai lapot. A múlt évi egyik decemberi számában tiltakozik a sajtó tervelt szigorítása ellen, hivatkozik arra, hogy a nemzeti fölrendülést a sajtó idézte elő a volt érában, és ugyancsak a sajtó jött rá a koalíció hamis kártyájára és idézte elő annak a bukását.

Nem így van! . . . A sajtó könnyelmű módon szegődött uszályhordozóvá a koalícióhoz; nem vezetett, hanem rabszolga módra szolgált a rendszert. Az önálló hang elnémult a sajtóban, a sajtó-osztály főnöke Ábrányi Kornél terrort gyakorolt a szabad vélemények kimondása ellenébe. Nem volt ellenzék a parlamentben, terror alatt állott a közvélemény és akarat nélküli báb volt a sajtó. Az ilyen sajtóra ugyan nehéz ráragasztani — a nemzet vezető szerepét. Az meg éppen humbug, hogy a munkapárt föl-

tamadását s a koalíció bukását a sajtó idézte elő.

Ugyan miben volt a tenyező! . . . A koalíció megfult önmagában, a parlament tehetetlenre lett. De a sajtó túlnagy zöme azért zengte a dicsőimuszot a koalíció érdekében. Nyoma sem volt annak, hogy irányította volna a közvéleményt. A közvélemény önmagától ábrándult ki a koalíciós rendszertől, csak vezerek kellettek a nyit föllepésük megkezdésére. A sajtó elveszte befolyását, hiába harangolt a koalíció mellett.

Vegre megjelent a szünteren Khuen-Hédervary Károly gróf, akit csakhamar követett Hieronymi, Tisza hatalmas beszéde, s a közvélemény azonnal megmozdult. Sajtója az új fordulatnak csak hónapok múlva lett, dr. Klein Ödön állott a sajtó elére, nagy tudásával, hatalmas sajtó-szervező talentumával berendezte a munkapárti sajtót. De nem szolgalelkű sajtó lebegett Klein Ödön előtt, hanem önálló tábon járó sajtóra gondolt, amely nemzeti munkapárti szellemben ugyan, de önálló jelleggel ruháztassék fel s legyen hivatott tolmácsa a közérzletnek. Dr. Klein Ödön föl fogja a sajtó nemes hivatását, amely csak akkor végezhet produktív munkát: ha szabad ter adódik a gondolat kifejezésére, tisztességes színvonalon álló alakban. A világ minden nemzetének van sajtó osztálya, lenni kell itt is. De hivatást csak akkor teljesít, ha eszményi alapon áll; nem személy elleni kultuszt üz. Dr. Klein Ödön mint elismert publicista, a meggyőződés embere s nem a török-szakad tamadóé, s meggyőzni kívánja a lap olvasóit, ezt tartja a sajtó hivatásának. Ily érzelmekkel eltelt sajtóosztály főnökre rég szüksége van Magyarországnak, és Klein Ödönre szép hivatás vár, a sajtó vezetői állásában.

De a munkapárt kialakultára mint említém a sajtó be nem folyt. És így teves „Az Újság” feletti érveleése a sajtóra nevezte. Teves állaspont a „Magyar Nemzet” egyik decemberi számának azon érveleése is, hogy az állhírlap-írókért nem kell az összes sajtót elítélni, piszkos toll mindég volt és így mértéket kell tartani a sajtó-reformban. Teves azért, mivel a „piszkos” toll íróknak nem kell adni tét a lapban, s ha ez mégis megtörténhetik, az bizony a szerkesztő rovására irandó. Igenis az összes sajtót el kell itélni a labrakapott személy elleni vad kultusz hajsza üzéséért, a zuglapok, jelentéktelenségükne fogva nagy kárt nem tesznek, hanem igeu a tekintélyt követelő lapok. Csak közelebbről itelték újból el a Wekerle, Kossuth, Sztrenyi gyanusítóját, semmit nem tudott bizonyítani. De hát honnet vette gyalázó adatait Habár Mihály hírlapíró, a koalíciós kormány ellen kiadott röpiratában? . . . A

den:

ádi árzen,
Marianbadi

„tekintélynek” örvendő fővárosi lapokból. De aztán mikor bizonyítani kell, akkor hallgatnak a szerkesztők s a lapjukból kivett adatokkal — hüvökre kerül az azt felhasználó. Ebből is látható, hogy más esetekre ne hivatkozunk, mennyire el van terjedve hírlapjainknál a rágalmaszi rendszer és mennyire nem állhat meg e folytán a „Magyar Nemzet” érvelése.

A sajtó-reformra égető szükség van. Természetesen a szabad sajtó békóba verése nélkül. Csak a vad kinövéseit kell meggyűlölni, mert a sajtónál sem engedhető meg: hogy szabadság — szabadsággá váljék!... Sokkal kevesebben vagyunk magyarok, hogysem virágozni engedhessük továbbra is a sajtó vad burjánzását. Eljött a tizenkettedik óra annak letörésére. Meg nagy nemzetek is megsínylik a sajtójuk garázdalkodását, hát meg kis nemzet hogyan érezné annak káros hatását meg. Azert vagyok híve a sajtó-reformnak, s nyíltan kimerem ezt nyilvánítani is. Népszerűséget soha életemben nem kerestem, csak azt mondva ki a mi szívemen fekszik. Tollamat senki nem irányította soha, meggyőződésemet vezérli kizárólag azt.

És mert a „Közérdek” új evfolyamba lépett, támogassa azon megye közönsége. Vidéki lap a valódi tükre a megyeieknek, érezve közönsége szíveset és tudva annak vágyait. Kezét miúgy a megyeje úterén tartja, s e folyton hangot tud adni közönsége érdekeinek, vágyainak. A vidéki lap eljegyzzi közönséget magának, annak bánatában, örömeiben, vágyaiban részt vesz. Melegben öleli keblere híveit és siratja meg az elhunytjait. Egy test egy lelekke forr híveivel, nem kívánva egyebet, mint őrt-álló helyen való megmaradhatását. Nem a maga, hanem megyeje érdekében, mert hiszen a vidéki lap szerkesztőjének anyagi haszna nincsen, önzetelenül teljesíti nemes hivatását. Harom tizede a „Közérdek” feunállásának, most lépett be a harminczadik évébe. Szép kora hivatását teljesítő munkára vall. Ily lapunk munkatársra lenni megtisztelő, s ily lap támogatását melegen ajánlhatni továbbra is.

Készfízetések.

Most másról nincs szó, — mint a bankjavaslatról. Ennek keretében az önálló bankról is van szó, a mire nem terjeszkedem ki, mert ez idő szerint az országnak arra nincs szüksége s így csak akadémikus nyilatkozatok gyanánt tárgyalható. De annál több szó esik arról, hogy a bankjavaslat megoldható-e a készfízetés, az osztrákok netáni ellenzése folytán.

Hát a készfízetés biztosítva van a javaslattal, annyiban amennyiben annak tárgyalása elől ki nem térhetni, ha elérkezt annak az ideje. Így mindjárt a közös bank, ha elkezdettnek látja az időt a készfízetésre, jelentést tesz a két kormányának, a mely a bankjavaslat 5. § a értelmében azonnal tárgyalásba bocsátkozik s rövid időn belül erről előterjesztést tesz az országgyűlésnek, hogy a készfízetések felvételére vonatkozó javaslat jóváhagyassék. Ezt aztán az országgyűlések vagy jóvá hagyják, vagy nem. Az obstrukció ki van zárva, mert ha négy hét alatt nem dönt: rendeltéleg fog az életbe léptetődni. De hátha az osztrák nem fogadja el?... Fogas kérdés. Azonban annak lehetősége ki van zárva mégis az — érdek miatt. Mert a készfízetések felvételére ha eljön rá az idő, nem egyoldalú magyar érdek, hanem épp oly érdeke Ausztriának, mint általában a monarchia presztizsének is. A nagyhatalmi állásnak épp oly fontos feltétele és kelléke a gazdasági készfízetés, mint a hadikészfízetés. És így a felhők közt járó azon aggály: hátha az osztrák parlament nem fogadja el a készfízetésekről szóló javaslatot, Mihelyt az erre alkalmas időpont elérkezik, a készfízetések azonnal életbe lépnek. A bankjavaslatnak azon intézkedésében megnyughatni, hogy a készfízetések megkezdésére az Osztrák-Magyar Bank tehet javaslatot, a bankkal szemben évtizedek óta szerzett tapasztalataink folytán megnyugvással fogadhatjuk. Ha az Osztrák-Magyar Bank erre alkalmas időpontban javaslatát erre vonatkozólag megteszi, nincsenek aggályaink az iránt, hogy a bankjavaslathoz a többi mérvadó tényezők is hozzá fognak járulni.

A zseb kérdésben az osztrák is kényes, de mi lesz akkor: ha a bankjegy nem lesz egyértékű az arannyal?... Ma szívesen veszi a közönség a bankjegyet, mert tudja, hogy az aranyat jelent. Vajjon így lesz-e ez a jövőben is?... Nem következhetik-e el olyan idő, mikor a bank az arany pénzért ráfizetést — ázsiót fog követelni? Vagy még világosabban, a mi pénzünk — a bankjegy

— mindenkor megéri-e azt az aranyban kifejezett értéket, a melyet ma megér? Ezt kell a jövőre nézve is biztosítani és ez a készfízetés kérdésének jelentősége.

A másik jelentőség pedig a külfölddel szemben nyilvánul. A monarchia területén nincs szükség aranyra, mert itt a bankjegy nemcsak törvényes, de — tudjuk — elég népszerű fizetési eszköz is. Ellenben a külföldi fizetéseknek csak az arany számít. Az a veszedelem, hogy egy magyar, vagy osztrák hitelezőnk nem fogadja el fizetés gyanánt a bankjegyet, vagy ráfizetést kér, nem forog fenn. Ellenben minden közgazdasági és pénzügyi érdek ahhoz a követeléshez fűződik, hogy a bankjegy a külföldi fizetési forgalomban is mindenkor megtartsa eredeti értékét.

Ennek természetesen a legegyszerűbb módja az, hogy a bankot törvényben kötelezzük a bankjegyek aranyban való beváltására. Ezt a kötelezettséget a bankjavaslat ez idő szerint még nem mondja ki, de — tudjuk — biztosítja, hogy minden további akadékoskodás nélkül kimondassék, ha a nemzetközi pénzpiacz viszonyai erre alkalmasnak mutatkoznak. Azonban már ez a javaslat is gondoskodik a legkötelesebb módon arról, hogy addig is, míg ez remélhetőleg a legközelebbi jövőben bekövetkezik, az aranynak ne lehessen ársiója és hogy a bankjegy minden külföldi relációban az arannyal egyenértékű fizető eszköz maradjon.

Végezetül némuljon már el az oly hang: hogy hátha a bank nem igen fog lépéseket tenni a készfízetések felvételére?... Holott a bankjavaslat a közös bankra ruhazza a kezdeményezést. Az ily aggály már csak azért is tárgyaltalan, mert a bank már egy évtized óta a valóságban készfízető bank. Mindenkor megfelelt annak a kötelezettségnek, mely ez idő szerint még fel van függesztve, hogy bárki kívánságára bankjegyeit törvényes ércpénzzel váltja be. Sőt többet tesz ennél. Ő arannyal fizet nemcsak magyar és osztrák veretű aranyakkal, hanem — ha kívánják — frankkal, márkával, sovereign-nel, vagy bármily más külföldi aranypénzzel. Miért akadályozná tehát a készfízetések törvényes felvételét, a mikor a valóságban készfízető bank. Nincs semmi ok a bankjavaslat elleni oppozíciónak, mert az kielégítőleg van megoldva. Az önálló bank pedig létre nem jön bármily heves bankjavaslat elleni oppozícióval sem, ily kérdést szavaltokkal megoldani nem lehet. Ma a közös bank további fenntartása az ország érdeke, ezért el kell fogadni a bankjavaslatot. Az ország közvéleménye már el is fogadta a közös bank

Benkő Ferencz professor,

az első magyar mineralógus.

írta: dr. Sallády Zoltán.

(Folytatás.)

Említést érdemlő adat a petrifikátumokat tárgyaló részben is akad. Így a 159. lap szerint az „elefant” (= mammut) csontjaiból Erdélyben is találtak Sejk körül egy igen nagy felfőt, találtatott azonkívül „Jahorbikaj”, E. Uri, G. Auhrachsensbein, a Tsiki Havasokrol M. Cous Fichtel Urnak még petrifikátumok.

Több helyen régi téves hiedelmet igyekszik eloszlatni. Pl. a 161. l. „Unicornus Halaszarv. Icht. Unicornum fossile. G. Horn. v. See Eihorus. Ezt gyakran találni petrifikálva, mellyet Unicornus Állatszárvának neveznek, holott nem egyéb Teugerihalszarvnál Mouodon Narval. Milliet láthatni Dresdában ki-töltve. A szervát Euyeder még petrifikátum a Thekában több ritkaságokkal.

Halfogkő. Icht. Glossopetra, Schalgensauge, a Teuger Cárkarius vagy Menschenfresser Halnak Fogai LEIBN. de Glossopteris in Protog, az ilyen nyelte el Jónást is, és nem Tzechal annak Torka kissébb levén mint sem egy embert elnyelhesse.”

A mit az ásványok anyagáról, összetételéről

mond, az jór szót elméletnek tekinthető vagyis a külső jelekre alapított találgatás. Az akkori ásványbuvárnak alig van egyéb vegyi eszköze, mint a választóvíz, a kámför, meg az erős ecet. Azért ne akadunk fenn azon, hogy a „kristálykövek” szerinte „sóval és vízzel elegyessék”, hogy a gyémántot Born nyomán „a Tűzben állhatatos”-nak vala a Mármarosban és Igenpatakau taláható kvarcot pedig a „jefe gyémántok közé számítja. Nem az ő hibáján ezek, hanem csak hiányai a korabeli tudományosságának, a melyeknek pótlgatására egy evszázad sem volt elég. Mert hiszen ma is igaz és talán örökké igaz marad az a mondás, hogy a mit tudunk, az csak kicsiny része annak, a mit meg nem tudunk.

A vegyi ismeret hiánya magyarázza meg azt, hogy miért kerültek különböző anyagok gyakran egy rendbe és a legközelebbi rokonok külön csoportokba. Ezek a Wernerféle mesterséges ásványrendszer tévedesei. Bőséges kárpótlást nyújt ezekkel szemben az a sok eredeti termőhely adat, a mit Benkő szorgalma összehalmozott és az irodalmi hivatkozások, a melyek bámulatos jártaságát bizonyítják. Ma is világos képet alkothatunk Benkő korának ásványtani irodalmáról, ha a Magyar Mineralógia függelékét átlapozzuk.

Benkő Ferencz megérdemelte az utókor elismerését, de megérdemelte kortársai halaját is, a kik tőle tanultak először ásványtant

hizat nyíven sok hasznos gyakorlati, gazdasági és technológiai ismeretekkel együtt.

Természettajzi érdekességeket találunk a Parnassusi Iktótes hatodik darabjának első részében, a hol a szerző „Egy kis hazabeli utazás”-at írta le. A következő fejezeteiben pedig visszatér kedvs tulajdonához, az ásványtanhoz. A BANYÁZ HELLYEKÉRŐL címen elmondja, hogy 1781-ben a harzi és imenauai, 1783-ban az erdélyi bányákat megjárva, kötelezettségek tartja, hogy ezekről tájékoztató jegyzeket adjon a gyűjőknek és a tanuló ifjaknak. Erdélyben 43 bányát, 3 meleg feredőt (Vatza, Algyogy, Kalán), 4 orvóvizet (Bijom, Tzek, Óves, Kóvár), s több borviztermő vidéket nevez meg. Magyarországon 37 bányát, Lengyeországon 9-et. (Szaszkat Saskának, Zolymot Solyomnak írja.)

Az „Imperiumban” 67 bányahelyet ismer a reakjuk vonatkozó irodalomra is hivatkozva. Vegül az érdeklődők figyelmébe ajánlja a vashámorokat, kohokat, stümpokat, ertzenosókat, választó, befogó és próba-műhelyeket, pauszverő-hazakat, mindenek felett pedig az akkor világhírű Selmezi Akademiát.

Harmadik része „A MINEROLOGIÁNAK LEGÜJABB SYSTEMÁJÁRÓL” szól: 201 ásványnevet sorol fel magyarul és németül, hogy így nyomon követhessék az ásványrendszer fejlődését, a Magyar Mineralógia megjelenése óta eltelt 14 évben, 1800-ig. Az újabb munkákat Gyarmati Samuel Doktor barátjától kapja Götingából. Ugyanannan

fenntartását a nemzeti munkapárt többségre jutásával, mint mely párt jelöltjei jelzik a közös bank melletti álláspontjukat. A bank fenntartásának a következménye, a bankjavaslat elfogadása: hogy végre törvényileg is eljuthassunk a készfizetésekhez.

HIREK.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Knell Vilmos nagyenyedi pénzügyi számtisztet számellenőrré kinevezte.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszterium Bakó János akasztalmai (magy. kir. mázsatisztet és Bérgey Áron marosújvári mázsatisztet saját kerelmükre kölesönösen áthelyezte.

— **Örmény püspökség.** Kolozsvárt tegnap Majláth Gusztáv Karoly püspök fogadta az örmények nagy küldöttségét, melyet Barány Lukács szamosújvári kanonok-plebános vezetett a püspök elé. Az örmény katolikusok részére örmény püspökség felállításához kérték Majláth püspök támogatását.

— **Alsó Fehér vármegyében nyert erdőösítési jutalmak.** A földművelésügyi miniszter 1905. évből 25990 sz. a kibocsátott hirdetményében penzjutalmakat tűzött ki az ökönt teljesítendő erdőösítésekért. Ezen kitűzött jutalmak közül Verepatak község 40.000 holdnyi erdőösítésért az I. rendű második nagy jutalmat 1000 koronát és Abrudbánya város 15.000 holdnyi erdőösítésért az I. rendű első elismerő jutalmat, 500 koronát nyerte el. És Flock G. u. Abrudbánya város gazdájának az erdőösítések érdekében kifejtett buzgalmaért és tevékenységéért külön teljes elismerését fejezte ki.

— **A marosvásárhelyi installáció** szép ünneppel keretében foltt le. A vármegye és a város nagy lelkesedéssel iktatta be Haller János gróf főispánt. Az elhangzott üdvözlések a gratulációk és az azt követő lakoman mind tiszteletet és ragaszkodást fejeztek ki. Varmegyei képviselőiben az installáción Buffa Kázmér br. alispán, Luczdy Joksmán főjegyző és Szász Pal dr. országgyűlési képviselő vettek részt. Ez alkalomból a Nyugat munkatársai csütörtökön este irodalmi estélyt adtak Marosvásárhelyen. A színháztermet zsúfolásig megtöltötte a város közönsége. Előnk H. u.

küldi neki buzgó tanítványa Zeyk Dániel a legújabb ásványok leírását, a mely a toldalak 74—77 lapjain olvasható. Fényes bizonyítéka ez annak a tiszteltnek és becsületnek, a melyben minden oldalról, még a legkiválóbb tudósok körében is részesült. Csak így történhetett meg, hogy ő ismertette először „Natr. Hist. Blumenbach Professor jószágából, azokat az ujonnan felfedezett kőveket és Értéket, melyek meg nyomatásban világ elejibe nem jöttek.”

Ezek között van a Melinit, a Coelestin és az Iglit, Lúdi kő, mely szürke és fehér és sárgás szürke, felforró, fény világos üveg törésű Meszkő, talalta Esmark a Magyarországi utazásában, Iglonán és Részványa körül.

Mind ezek után

„Megjegyzést érdemelnek a következők is.

Opalirender-Alabaster, Optifótos Alabastrom, mely Erdélyben találták.

Sibirischer-Labrador, Sibíriai Labrador, mely új nem kő... a G. Bethlen Collectiójában az Enyedi Museumban.

Quecksilbererde, Termékeses-föld, mely találtatik ben Szászvároson, egy Telken, és igen gazdag Termés Kénassal, melyet kapta Szigethi János volt Tüncványomtól.”

(Folytatjuk.)

Lajos olvasott fel Gyulay Pálról, dr. R. u. B. Béla Ady-dalokat adott elő, Szep Ernő nehány gyönyörű versével, Heltai pedig kedves finom messzivel aratott nagy tetszést. Szakács R. u. a Nyugat költőinek több versét szavaltta el. Márkus Lily művészi zongorajátékot produkált és végül Luczdy Joksmán Ölon dr., vármegyei főjegyzője magyar dalokat énekelt cigányművészi kísérettel. Az egész est igen meleg volt és a közönség nem fogyott ki az ünneplésből.

— **Népszámlálás.** Az 1910. év november hírvában a magyar birodalomban 56.971 születés és 33.606 halálozás volt. A természetes szaporulás 18.365 lélek. Házasságot 32.474 pár kötött, 5415 egyen nőt elvált, legnagyobb rész Amerikába.

— **„Cillag, nyel!”** Biztató kiabálások 3 lónak. Osoronyál és huszár csatározásai hívták. Késérő káromkodások, nényelvén. Szerdán délután volt, négy óra felé, szép időben, sokak lattara, hallatára. A sétamenti úton, az 5. sz. ház táján a Naftali szállító szekere kátyuba került. Majdnem egy órai időbe telt, bőségetellett, amíg az emberek a kerékeket ki bírták emelni a fagyos sárból. A lovak is majd megszokadtak bele. Vergőlés közben az egyik belelépett a lábával a setatér sorompóját képező tüskés drotba. A vérzés elállítása is dolgot adott a szállítóknak. Azután tovább, a fagyos göröngyökön, bavasáson, nagy óvatossággal de csak elődözögték a 11. számú hídig, a hová burokokat szállítottak. — Értéketlen, hogy ez az a híd öt évvel lepusztult, ezen a nagy forgalmu és mindenkitől látogatott, diszes helyen, a Bethlen-utca végéig a Varró László-utig, miért oly elhagyott, majdnem szegényelni való mostohája a városnak. Hozzá hasonló nyomorúságos kötelekési vonal (fuvárosnak a tanu) s-hol stucs több a városnak belterületen. Halljuk, hogy Bakó Károly, Hegyi János, Kátona Lajos tekintélyes építőiparosok és városi képviselők, már rég ideje indítványt tettek a városi képviselőkhöz, ennek az utacska káthitóra és építési anyagok szállítására alkalmasabb tetele erdőskében. De az indítványuk, miért nem, semmifogantja nem látszik. Egy kis közmunka, tehát es kellene, most arra való időben, ráfordítani, kivételt hordatni... Hiszen ez az utacska nemcsak az ott lakó, s ott építkezett adófizető polgároknak, hanem a Verekereszt irányában fekvő földek, kertek, szőlők gazdáinak is tele-nyáron (hej, be nehezén) szolgát. A setatéri b-járónál, még a hízakba való átjárónál, helybeli-ek, idegenek egyaránt szembe tünik a lehetetlen nyomorúság. De ne is azt, csak a saját józólókat kérdezzek meg az intézők, s mindjárt máskép lesz.

— **Házalás fogyasztási cikkekkel.** A kereskedelemügyi miniszter egy konkrét ügyből kifolyólag az 1910. évi december hó 3-án 80156 szám alatt kelt rendeletében kimondotta, hogy a mindennapi fogyasztásra szolgáló cikkeknek — így a tojásnak és baromfinak is — huzból-házra való árusítása házalásnak nem tekinthető s így ily cikkekkel — még ha nem saját termékük is — bárki minden engedély nélkül szabadon üzhöz vándorolva is kereskedhet.

— **Lopás a vonaton.** Az alvinczi csendőrség taviribán értesítette a budapesti főkapitányt, hogy Arad és Alvincz között a 606 os számú személyvonatból ellopottak Pázar Sándorné piksi főbírtosnő kézi bőrtáskáját, a melyben ezerszáz koronát érő briliáns fülbevaló, briliáns aranyóra, briliánsul ekített karkötő, több briliáns ékszer és egynehány női töltesek volt. Az összes kár katezerarolecszáz koronát. Azt hiszik, hogy Budapestben lakó utazó vasuti tolvajok loptak el a kézi bőrtászkát.

— **180 mássa hal egy fogásra.** A múlt napokban a fonyódi paron a Buatoumból 180 metermássa halat húztak ki egy fogásra. Az öreg halászok azt mondták, hogy legutóbb 1879-ben volt ilyen b-j szakmánya.

— **Zárt palacsokok kötelező megjelölésének felfüggesztése.** A k. r. k. miniszter a bort, sort vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palacsokok mennyiség tartalmának kötelező megjelöléséről szóló 107232—1903. számú rendelet élethe léptetését leirata szerint 1911 évi december hó 31-ig felfüggesztette.

— **Az epilepszia gyógyszerese.** Dr. Litrai Sándor Eperutin nevű epilepsziát gyógyító orvosságot talált fel. Az orvoshoz számszámra érkeznek gyógyszerre iránt érdeklő levelek. A készítmény erős mérget is tartalmaz, a melyet csak kü földről lehet beszerezni. Litrai eddig csak 150 tubust használt el és a napokban küldi meg szerető budapesti és kü földi tanároknak, a kik gyógyszeréért hozzafordultak. A készítménnyel eddig két korhában kísérleteztek. A budai irgalmisok kórházában és az alapítványi női kórházban, ahol G. óz Kálmán városi főorvos kezelése alatt Litrai szeretőt a betegek annyira jobban lettek, hogy már több mint egy hónap óta sem rohannak nem volt, sem más epilepsziás tünet nem lépett fel.

— **Orvosi felfedezések korszákat éljük.** A sebészek ma már műtétükkel oly betegségeket is gyógyítanak, melyek annak előtte sok ezer ember életét pusztítottak el. A vérhaj elleni küzdelem is igen nagy eredményeket mutat fel és éppen így halad a tudomány az epilepsia (nehézkór) ellen vívott harcában is. E tereu az újabb kutatások sorában első helyen dr. Szabó Sándor specialista orvos gyógyeljárása említenőd, ki tudományos kutatásai alapján egy oly gyógyvonal birtokában van, melynek révén a legmakacsabb Epilepsziát is sikerrel gyógyítja és ezért mindenkinek, ki Epilepsziában szenved, ajánlható, forduljon bizalommal nevezett orvos intézetéhez. Budapest, Nagykoroná-utca 18, hol sávesen nyújtanak — levelet utján is — felvilágosítást. 181—1

— **A körösbányai csoda.** A huzvármegyei Körösbányán, a járásbíró házánál Szilveszter-estét tartottak. Éjfél órákét után, amikor a jelenlévők éppen bollog új esztendőre kívántak egymásnak, kő és falirabok, megfagyott göröngyök és száraz, lefosztott kukorica-csövek ütődtek kívülről az ablakhoz és a ház felé. A járásbíró és vendégei megrettentek azt hittek, hogy megtámadták őket. Ijedelmükben észre se vették, hogy a szobájuk levő tűzcsőgyéves román cseledeleány a feleletől hirtelenpáran, minden izében reszkésvz áll mellettek. Revolverekkel, botokkal főfgyvarkeve kistettek és odaküldt senkit se találtak, és a kő egyre hullott. Visszastették a lakásba, ahol a remegő utasszónvok élesztettek az izgalomtól időközben elajult cseledeleányt. Amikor a leányka megthoz tért, zokogva mondta el hogy a köcső ómiatta van. Ha egy helyen egy hónapig szolgát, azután onnes miradást. A harmincz-egyedik nap után kövek, göröngyök felirabok csútkak ütődtek hozzá. Nem tudja miért, de segítségnek rajta mert meghal a feleletől. Az ehhez hasonló eset már a uyar óta többször ismétlődik vele; a városban, mikor a leglón oriate az apja juhát, hit a száraz kukorica-csü kák, göröngyök repültek fel és a merre ment, a fuk agat fele hujtottak. Azt beszélik Körösbányán, hogy a leányka magúses, s hogy minden tárgyat magához vonz. R. u. telmesse teszi az ügyet az a körülmény, hogy nem csak a tulajdon paraszti nép, hanem a városka intelligenciája: a járásbíró, a járásbírósjági jegyző, a tanító s a tel-kkölyvvezető — mind látták a csodát s mindannyian azt állítják, hogy a leányka valóban magúses. A csendőrség vizsgálatot indított ebben a lehetetlen dologban és a leányt orvosi megfigyelles alá vették. Amint utobb vették a hirt a körösbányai Ferencczrenli zárdá főnöke fogadta fel cseledenek a leánykat, kit Lugai Trinitus hívta, hogy figyelje meg leiki állapotát. Ugyanakkor a Nip szerkesztősege saját költségen akarta Péstre viáni gyógykezeltetésre vágatt, de most még nem adta ki a zárdát. Egyböként az egész csoda összeszűzörlött, mert a szemtanúk az utóbbi napokban igen megapadtak. Mintha reszekelődnek, hathi csak eszelős, beteges képzelődési eset történt volna.

— **Betörés a templomba.** Marosujvárt egy gonosz lelkületű ember decz. 29-en éjjel betört a róm. kath., a református és a gör. kath. templomba. Előbb a róm. kath. templomba hatolt be, lefeszítette a falba erősített Szent Antal perselyt s azzal tovább ment a többi templomba. Azonban egyik templomban sem jait szerencsével, mert a szegényeknek szánt fillereket minden ket-három napba kiszedik. A csendőrség erélyes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére. Ugyanis a közelmúltban Tóvisen is történt hasonló templomrablás, melynek elkövetője Girbovan György poklosi lakos volt, kit miután elfogták, az ügyesség szabadságára helyezték ideiglenesen. Ezt a rövid szabadságot igyekezett felhasználni Girbovan és Marosujvárt a kincstári vendéglőbe szállva Lebovics Adolf választott börtökösnak adta ki magát és az újvari viszonyokról érdeklődött, s így tájékoztatva magát követte el újabb betöréseit.

* **A gyermektáplálás** nagy problémája megoldást nyert. Ha ugyanis az elválasztás idejétől kezdve „Phosphatine Falières” világírú gyermektápszerrel tápláljuk a gyermeket, sohasem kell behunytól vagy gyomor-zavartól tartani. A legelőkelőbb gyermekorvosok tapasztalata szerint a Phosphatine Falières-nél nincs jobb és értékesebb tápszer, mert kellemes ízű, könnyen emészthető, a fogzást megkönnyíti és biztosítja a csont-rendszer fejlődését. 5 1-5

— **Visszahozta a honvágy.** Varga Peter, a gyulafehérvári 50-ik gyalogezred közlegénye meg a múlt év július havában, a mezei munkák elvégzése czimén negy heti szabadságot kapott. Szabadságának letelte előtt Szerbiába szökött, ott bolyongott fel-évig. A honvágy azonban a múlt hónapban hazaverte és Brad környékén, mint napszamos tengette életet. Karácsony első napján Bradra ment és ott a kocsmába nagy dardórt csapott. Estefelé részegen ement a csendőrségre, és ott kérte, hogy tartozassak le, mert katonaszökevény. Kihallgatásakor elmondta, hogy meelőtt Szerbiába szökött volna, szuronyát és sapkáját elásta, ruháját pedig összeteppte és a vízbe dobta. Varga már 1905-ben is elszökött ezredétől s emiatt csak a múlt évben került ki a fogházból.

— **Beszélő kutya.** Ezt a világegyedat hozták hirtül Poroszországból. A lehetetlenül hangzó hír szerint az északporoszországi Leitzing mezőség Ebers nevű erdeészenek a kutyája beszél. A hozza intézett kérdésekre erte mesén válaszol s remélik, hogy a kifejezések többi módjait is rövid időn belül elsajátítja. A természet csodája-e vagy emberi dezzúra a ügye-e, kutatják a szakudósok.

* **A háloszobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok köze tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel törtétek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytan a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat, vagy festést nem piszkít, nyomot, vagy foltot nem hagy. Kapható: U Kovacs József örököségi gyógyszer-tárban Nagyenyeden és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bartfán.

A legtapasztaltabb orvosok tanácsolják, hogy egészségünk fenntartása érdekében elsősorban a gyomorra ügyeljünk.

A ki gyomrát rendben kívánja tartani, tegye szabályvá, hogy minden héten legalább egy bizonyos meghatározott napon, például minden hétfőn vagy mondjuk minden szombaton, reggelizés előtt egy pohár igaz **Ferencz József-késérővizet** igyék

Ezen régóta bevált természetadta tisztító-gyógyviznek bannulatos felfrissítő hatása van nemcsak emésztőszerveinkre hanem egész lényünkre is. A török császár udvari főorvosa is ezen tulajdonságát becsülte a legjobban, mikor azt írta róla, hogy „a kitűnő Ferencz József-késérőviz használata különösen kellemes”

Vigyázni kell, hogy a kereskedésekben mindenkor valódi Ferencz József-késérővizet kapjunk, mert ez az, melyről a világ minden tájának orvosai és orvostanárai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak.

KÖZGAZDASÁG.

A haltenyésztés állami támogatásában.

Az élelmiszerek drágasága miatt általános erzett megalhatási viszonyok között a közérdeklődés mind élénkebben fordul a halak és a halászat felé, előbbieken keresve azt a cikket, mely a többi élelmiszerek között leginkább lenne hivatva a fogyasztásra, mint húsfeleket helyettesíteni.

Keisegtelen, hogy a hal, mint egészséges, jóízű, általános kedvelt, minden más húsnál olcsóbban termelhető anyag, nagyban alkalmas erre a célra, ha a piacok igényeit bőven fedező mennyiségben áll rendelkezésre. Ha a gazdaság igénytelenségét és megfelelő viszonyok között könnyű alkalmazhatóságát és azt a körülményt is tekintjük, mely szerint általa olyan területek váhatnak használhatóvá, amelyek egyéb gazdasági célra alkalmatlanok, a többi állattenyésztési ággal szemben még lényeges előnyöket is biztosít.

Nevezetesen a halgazdaság üzeme csak keves emberi munkát igényel. E mellett a munka java része kora tavaszra és késő őszre esik, azaz arra az időszakra, a mikor a mezőgazda teendői még sem indultak, illetőleg már befejeződtek. Ez okon a halgazdaság üzeme könnyen beállítható a mezőgazdaság keretébe és pedig úgy a nagymint a kisgazdaságokba. Még nagyobb előny rejlik pedig abban, hogy nemcsak meglévő vizekben, mint tavakban, hal-tájakban, mocsarakban stb. hanem bármely más víz alá borítható területen is üzhető. Ebben a vonatkozásban egyenesen eszközt nyújt a mezőgazdának meglévő természet vagy mesterseges víztartók kihasználásán felül olyan vízenyős, és mint esékely, vagy semmi értékű legelő, rétek, nemkülönbön tőzegek avagy szikos stb. laposoknak rendszeres termelésre való értékesítésére, amelyek gazdaságilag részben vagy egészben meddőek, — feltéve természetesen, hogy az illető területeket víz alá borítani sikerül.

A haltermelésnek a fentiekben érintett fontos és küzdeklő hivatására, idő- és alkalmazásérték latta gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter a gazdaközöség figyelmét erre a termelési ágra különösen is felhívni. A midőn pedig annak felkarolását a maga részéről a legmelegebben ajánlja mindazoknak, a kik erre alkalmas terület felett rendelkeznek, egyúttal megmilti azt is, hogy az érintett közérdeklő célok szolgálatában a halgazdaságok létesülését a rendelkezésére álló eszközökhöz mérten, anyagi támogatással is előmozdítani óhajtja.

A segélyezést részben a beruházások költségeinek bizonyos hányadrészben való megtérítésével, részben pedig a népesítéshez kívántató halanyag 50—100%-nak több éven át díjtalanul leendő átengedésével tervezi.

Minthogy azonban csak az 1912 évi állami költségvetésben gondoskodhat az e célra szükséges nagyobb hitelről, tehát hogy ennek mértéke felől tájékozódhasson, felhívta az alispánokat és a polgármestereket, hogy

a vármegyék és a városok gazdaközöségeit a legkiterjedtebb módon tájékoztassák, megjegyezve egyidejűleg, hogy a kik a szóban forgó termeléssel foglalkozni akarnak, azok részére szakközöge, az országos halászati felügyelőség, teljesen díjtalanul készít tervet és ad szakszerű utmutatást minden felmerülhető kérdésben.

Az ebbeli igények, a jelenlegi helyzet részletes körülírásával, valamint az óhajtott segélyezés mértékének felemlítésével szabályszerű folyamodványba foglalva mentől előbb hozzá terjesztendők.

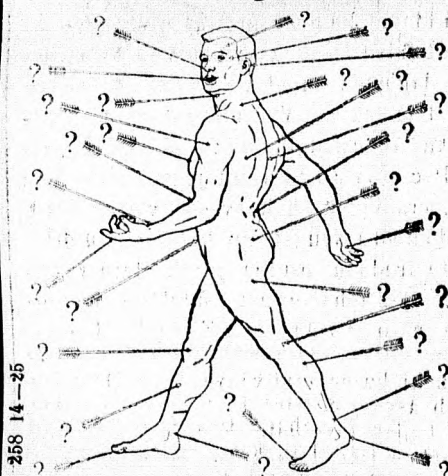
Az állattenyésztés előmozdítása.

A m. kir. földművelésügyi miniszter valamennyi járási és városi m. kir. állatorvoshoz rendeletet intézett, hogy évenként a tavaszi állatvizsgálatok és az állategészségügyi intézmények ellenőrzése alkalmával, mikor működési területük minden községében megfordulnak, az állattenyésztést is allandó figyelemmel kísérjék, az apaállatokat megszemleljék s azok esetleges hiányairól, nem megfelelő tartásáról vagy gondozásáról, kifogásolható állapotáról vagy pedig a szabályrendeletben megállapított tenyésziránytól való eltérő voltáról győződnének meg, erről, nemkülönbön az állattenyésztés terén észlelt fontosabb mozzanatokról vagy szükségletekről az elsőfokú hatósághoz tegyenek jelentést és jelentésük másolatát a törvényhatósági m. kir. állatorvos útján hozzám terjesszék fel.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ

Vannak fájdalmai?

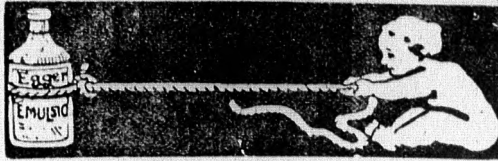
Használjon Feller-féle Elsáfluidot és Feller-féle Elsáplulákat, melyek egyedül készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, (Centrale 125. sz. (Zágrábmege).

I. A Feller-féle Elsáfluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengésséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít oszát, köszvényt, ideggyengeséget, oldal-szúrást, szaggatást, influenzát, fog- és derékfájást, zúbat, bennulást, széfájást, migránt, sok it meg nem emlí ett betegségétől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidot rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hüléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a „Feller” nevet viseli, 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorbajok, görös, étvágytalanság, veseégés, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadság, dugulás, aranyéres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsáplulákat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánafoktól, és ozimezzünk minden rendelést gondosan Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 125. sz. (Zágrábmege).

EGGER EMULSIO

csak a védjeggyel valódi.

Minden szülő adjon hideg időkben gyermekeinek EGGER EMULSIO-T, mert ez erősíti a gyermekket, előmozdítja a csontképződést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorrenyhésnek. Megelőzheti a fogás idején Hirnevesszög orvosságok ajánlják, mert a legjobb csukamájolaj preparátum, nincs kellemetlen szaga, jóízű, könnyen emészthető és megőrzi a különféle gyermekbetegségeknek. 289 5-12

Egy üveg ára 2 for, a gyógyszerüzletekben.

Postán 3 üveget bérmentve 6 koronáért a pénzclózetes beküldése után vagy utánvétel küld.

„Nádor gyógyszerár”

BUDAPEST, VI. Váci körút 17.

79—1911. özig sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye marosújvári járásában a magyarbükki körorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok. A kör áll 19 községből Magyarbükös székhelytel. A fizetés 1600 korona, szokásos látogatási díj, fuvaratalány a községekkel megállapítandó összeg. Felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb f. hó 19-éig adják be. A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni. Az állás azonnal elfoglalandó.

A marosújvári járás főszolgabírója.

Marosújvár, 1911. év január hó 7-én.

Birder József,
főszolgabíró.

5 2-3

Ha egészség van, minden van!!

Az egészség egyik legszükségesebb fentartója a jó víz. Különösen az a helyeken, hol a jó ivóvíz áldását nélkülözi, az ásványvíz ne hiányozzék egy asztalról sem. — Ilyen a

Boholti korona forrás,

mely kiváló nagy szénasav és lithium tartalmu ásványvíz. Kellemes ízű és tisztaságánál fogva mint élvezeti víz, ugyisintén borral és szörppel vegyítve kitűnő.

A Boholti korona forrás viz árai:

2 literes üvegben . . . 30 fillér.
16 " " " . . . 26 " "
1 " " " . . . 20 " "

Kizárólagos elárúsító hely Nagyenyed és vidéke részere:

Fenichel Lázár üzlete.

Ujonnán beültetett, jó termő

19 1— szőlő eladó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Leitár előtt!

Weiner Mátyás

női divatruházában

BUDAPEST, Andrássy-ut 3 szám alatt

Kivételes eladások farsangi cikkekben:

Ajour batist, fehér most 15, 23, 35 és 45 krajcz.
Valószínű esipke Felme most 22
Mosó resli kelmé . . . 29
Madera himzések . . . 45, 65 és 85
120 cm széles Grenadin minden színben 125
" " gyapjú voile " " 105
Tafit selyem " " 85
Pongis- és luisin-selyem " " 58
120 cm sz kristalin-selyem " " 175
Grenadin alkalni ruhákra . . . 98

A karácsonyi Vásártól visszamaradt árúk, u. m.:
mosóruha 17 krajcz, vékony barchent 24 krajcz, levantin 19 és 23 krajcz. Selyemruha vászon 39 és 45 krajcz. 120 cm széles kangaruszövet 48 krajcz. 120 cm széles Homospun 45, 65 és 75 krajcz. 120 cm széles női posztó 49 és 85 krajcz. Ruhabarsny 65, 75 és 110 krajcz.

Nagvasszék selyem, esipke, szalag, fától, ruha díszek, különféle színhazi kendők, jabottok és különféle női pipere cikkekben. Ezen árak csak január végéig maradnak érvényben. Kívánatra mintákat vidékre szívesen küldök. 20 kor. felüli megrendeléseket bérmentve szállítok.

Arverési hirdetmény.

A ref. Egyház Kossuth Lajos-utca 19. száma alatt fekvő jelenleg papi lakásul szolgáló házastelkének berbeadására nyilvános arverést hirdetek a következő feltételek mellett:

A haszonbérleti idő kezdődik f. évi április 24-én és tart 3 évig.

A haszonbér, kiküldési összege évenként 1000 kor.

Az arverés f. évi január 15-én, d. e. 11 órakor lesz a várbeli tanácsteremben.

Arverezni kívánók kötelesek 100 korona bánatpénzt letenni.

Zárt írásbeli ajánlatok bánatpénzzel felszerelendők és a szóbeli árverés megkezdése előtt beadandók.

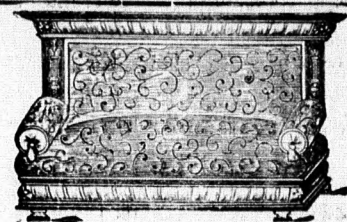
A részletes arverési feltételek tiszteletes Málnási Lajos urnál megtekinthetők.

Tóth Miklós,

16 1-2

főgondnok.

BUTOR-RAKTÁR

KUNSCH ANTAL

épület- és butorasztalos
NAGYENYED, Rózsa-utca,
a vármegyeházzal szemben.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben, saját tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és rezbutorokban, ugyisint mindennemű karpilozott butorokban.

194 - 95

A „Nagyszébeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló felévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt

Alsó Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények Lingner György ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Óh jaj!

Megfojt az az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyalkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger
mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor.
Próba-doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„Nádor” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci körút 77.

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József örök. Bethlen Gábor gyógyszerárában.
Dr. Odor Béla gyógyszerárában.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

233 16-28

Táncztanítási jelentés.

Tisztelettel értesitem Nagyenyed és vidéke n. e. közönségét, hogy folyó év és hó 19-én csütörtökön a Kollégium tornatermében a tanítóképzésdel ifjuságnak egy zártkörű tánciskolát nyitok a polgári leányiskola növendékeivel, melyben minden újabb tánczok a legmodernebb stílusban oktattva lesznek. Genri boston magán órákat intelligens uri családoknál úgy csoportok, mint egyes személyek részére szívesen és előnyös feltételek mellett adok. Iskolai növendékeknek délután 5-7 óráig, felnőtteknek saját táncztermemben 8-10 óráig. Bírálkozó a táncziskola helyiségeiben a nap bármely órájában lehet és lakáson: Tóvis utca 45 szám alatt. Becses partfogást kér,

tisztelettel:

HERLITSKA NÁNDOR

okleveles táncztanító,

93-4

Nagyenyed.

Sz. 6460-1910. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár végrehajtónak, Bobailla Kirilla felgyógyi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében a kérelm köveztében a végrehajtási arverés 395 kor. 90 fill. tőke s jár. kielégítése végett az 1881. LX. t.-oz. 144. §-a alapján és a 146. § értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék "erületén" és a nagyenyedi kir. járásbíró kerületében év a felgyógyi 471 sz. tjkben A + 1-2 rdsz. a. bevezetett közös legelőből jaro 13/5779 és közös erdőből jaro 3160.1.117472 részekből végrehajtást szenvedőt illeto 1/6 rész jutalékára 10 kor., — továbbá a felgyógyi 620 sz. tjkben A + 5 rdsz. 630-634, 634.1 hrsz. fekvőből végrehajtást szenvedőt illeto 1/3 rész jutalékára 1385 kor., a felgyógyi 728 sz. tjkben A + 2-5 rdsz. 4517-4520, 4748-4753, 4767, 4768 hrsz. fekvőktől és a 6 rdsz. a. bevezetett-közös legelőjaro 11 5779 részből végrehajtást szenvedőt illeto fele-rész jutalékára 233 kor., a felgyógyi 1023 sz. tjkben A + 3-4 rdsz. 3929, 4014, 4015, 406 hrsz. fekvőből végrehajtás szenvedőt illeto 1/3 rész jutalékára 168 kor., — végre a felgyógyi 1253 sz. tjkben A + 1-3 rdsz. 2481, 3060, 3053 hrsz fekvőből végrehajtást szenvedőt illeto fele-rész jutalékára 79 kor., összesen 1895 kornában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi Január hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor Felgyógy községhezatal megtartando nyilvános arverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Arverezni szándékok végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át banat-pénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42. §-ban jelzett arfoyammal számított óvdelekképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-oz. 170 § értelmében a banatpénzt csak a bíróság-nál előleges elhelyezéséről kiállt ott szabályszerű elismervényt szolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított banatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegeazíteni, mert ellenesetben az arverés az 1908. évi XLI. t.-oz. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1910. évi szeptember 13-án

Weiner Sándor,
kir. járásbíró.

7 J-1

Legjobb ajándék

a tartós és olcsó hazai szóttésáru

A jegyzéket ingyen s bármintve küld Lin.ner Gyógy szövőgyara Nagyenyed

MAROSUJVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Alaptőke:
116,200 korona.

MAROSUJVÁRT.

Tartalékalap:
16,650 korona.

Foglalkozik:

Váltók leszámitolásával (kezeselt és bekebelezett)

Törlesztés (amortizációs) kölcsönöket nyujt földre 400 koronától feljebb 10-65 évig terjedő időre.

Betéteket elfogad könyvcsere és folyószámlára. Betetek után nettó 5 1/2% ot fizet. Nagyobb összegű betetek után 5 3/4%-ot ad. A beteti kamatadot az intézet sajátjából fizeti. Beteteket femondás nélkül is kifizet.

Értékpapírok vételével és eladásával és kulans előlegezésével. Érmek és külföldi pénznemek, valamint szelvények beváltásával.

Előlegeket nyujt raklári és egyéb árukra.

Zálogosztálya előleget nyujt arany-, ezüsttárgyakra és ékszerekre, sorsjegyekre, értékpapírokra és egyéb ingóságokra.

288-13

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő.
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétényfák, díszcserjék, tülle-elűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok elsőrendű aru
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

85 1-

	
Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.	
Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhíteli pénzüzetek részvényeire.	Uzletfeleink részere telefon bevezetve 14. szám alatt.
Vásárol és elad értékpapírokat.	Létébe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés órzési díj mellett.
Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.	Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számitol le.
Allando betétet a legkedvezőbb kamattal mellett fogad el.	
Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.	

Friss töltésű bor- és gyógy-vizekből következő választékot nyujtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „Salus“, Borszéki, Előpataki, Málnási borviz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi arzén, Répási, Salvator, Sicilia és Sztojhai hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichenbergi, Levico, Marienbadi Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi keserűvizek.

47-1

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.